

Power-2-X Danske havne som energihubs til lavemissionsskibsfart

Shipping er den 6. største udleder af CO₂ i verden. Efter lande som USA, Kina og Indien. Derfor er det uden for enhver tvivl, at søfarten skal sejle på andre brændstoffer i fremtiden. Det er det, der skal til, hvis skibsfarten skal udlede mindre CO₂.

Danmark har en afgørende rolle at spille her. For Danmark er verdens 5. største shipping nation i verden.

Side 2

Havnene er nøglen til Power-2-X. Det kan der ikke være tvivl om.

Vi er i gang med en stor transformation, hvor nye værdikæder skal opstå og forbindes.

Power-2-X kobler tre værdikæder:

Grøn elproduktion på havet, fangst af CO₂ og værdikæden for flydende brændstof.

Havnene er det mødested, hvor de tre værdikæder kobles sammen. Hvor energi fra havvindmøller og opfanget CO₂ konverteres til brændstof, som sejles videre ud i verden til eksport og bruges på hjemmemarkedet til fx fly. Det kan I se på planchen her.

Havnene er derfor nøglen til Power-2-X. Det undrer næppe nogen, at lige præcis jeg har det synspunkt.

Men der er også noget at have det i.

Side 3

Alle havne kommer til at have Power-2-X om nogle år, når vi tanker grønt brændstof i alle skibe. Men der er et stykke vej, før vi kommer dertil. Hvilke havne er så de bedst egnede til at starte?

Det er fx der, hvor der i dag er stor CO₂ udledning, som skal fanges og konverteres til Power-2-X. Det gælder ved cementproduktionen hos Aalborg Portland. Derfor ser vi også, at Aalborg Havn indgår i flere P2X samarbejder.

Havne, der i forvejen har etableret energiinfrastruktur vil også være centrale. Det kan være Fredericia og Kalundborg, der begge i dag er energihavne med underjordisk rørføring og raffinaderier, som der vil kunne udvikles videre på. Og

København, hvor Prøvestenen er forsyningshavn for hovedstadsområdet og lufthavnen.

Nærhed til aftagermarkedet er også centralt, og alle havne er tæt på skibsfarten, som bliver en stor P2X aftager. Nogle havne bliver nok også eksporthavne. Fx Esbjerg, hvor en stor satsning på P2X blev offentliggjort i denne uge.

Den tunge vejtrafik bliver også en stor aftager, og flere havne, fx Hirtshals, Fredericia og Køge er logistikcentre hvor tung vejtrafik oplagt i fremtiden vil tanke PtX. I Køge har transportcenteret, det I ser, når I kører på motorvejen, ligefrem en målsætning om at forsyne lastbilerne med alle typer af brændstof, så der er klart noget at bygge videre på.

Side 4

Men der arbejdes med P2X i havne mange havne. Store som små. I det skriftlige Høringsmateriale fra mig, kan I læse mere om projekterne i de forskellige havne. Jeg vil kort fremhæve to.

Side 5

I Trekantområdet deltager havnen i Fredericia – ADP – i et samarbejde om Power-2-X med hele 18 partnere, der er gået sammen om at fastholde førerposition på energiforsyning. En række kommuner, havnen, lufthavnen i Billund, private brændstofleverandører og energiproducenter er med. Et godt eksempel på offentligt privat samarbejde, som vi kommer til at se en hel del af ift. power-2-X. Ellers kan opgaven ikke løses.

I København arbejder havnen CMP sammen med affaldsanlægget ARC om storskala fangst af CO₂, hvor Prøvestenen skal være udskibningshavn for indfanget CO₂. Der er også overvejelser om PtX-faciliteter, så Prøvestenen kan blive en grøn energiø tæt på mange forbrugere i hovedstaden og lufthavnen. Der er søgt EU støtte til projektet, som kræver 3 cifrede million investeringer. Statslig medfinansiering kan også blive nødvendigt for at realisere projektet.

Slide 6

Perspektiverne i Power-2-X er store. Det er vores næste olieeventyr. Så det handler om eksport og indtjening.

Havnenes rolle bliver at sikre den nødvendige infrastruktur.

Fx tilstrækkelig med ledige arealer og tilstrækkelig forsyning med vand og el. Det er ikke små mængder, vi taler om, hvis man bliver eksporthavn. Sammen med byen skal havnen også sikre de rette uddannelsesmæssige kompetencer, som virksomhederne får brug for. Og så har havne ofte nødvendige miljøtilladelser.

Hvis Danmark skal sikre sig Power-2-x førertrøjen, så skal staten sikre de rigtige rammevilkår.

Det er lidt diffust, fordi vi ikke er så langt i omstillingen endnu. Men vi så fx inden for off-shore vind, at staten i mange år gav et tilskud pr. produceret watt-enhed fra vindmøller. Sådanne ordninger skal vi være åbne overfor, også når det kommer til P2X. Solid og effektiv myndighedsbehandling er også et bidrag fra staten.

Danmark må indstille sig på at støtte innovationsprojekter – også dyre storskala projekter. Fx CMPs projekt. Det ruster andre lande sig til, når de prioriterer EU genopretningsmidlerne efter Covid-19.

Staten kan også etablere et nationalt P2X testcenter. I Danmark har vi to internationalt førende testcentre for vindmølleindustrien på havnene i Aalborg og Odense. Centrene tester vinger og naceller for store virksomheder som Siemens og Vestas. Måler vind – og vejrpåvirkning i vanskeligt miljø.

Testcentre er med til at trække virksomheder og måske også produktion til Danmark, fordi virksomhederne kan gennemføre praktiske test. Så etablering af et nationalt testcenter er væsentligt.

Og så skal private og offentlige virksomheder arbejde tæt sammen for at styrke Danmark. Så vi fx kan rykke hurtigt på myndighedsgodkendelser.

Side 7

De tre konkrete og operationelle anbefalinger til det videre politiske arbejde med Power-2-X fra Danske Havne er.

Havnene er energihubs og har altid været det. Det skal afspejles i havneloven, som skal sikre hjemmel til, at havnene kan løfte deres del ift. denne store transmission af vores energiforsyning, vi er i gang med.

Jeg har ikke været så meget inde på det i dag, men havneloven er mere end 10 år gammel og dermed lidt snæver i forhold til, hvilke energityper, havnene må arbejde med. Så lovgivningen skal sikre, at havnene kan udfylde rollen som energihubs.

Nummer to er, at vi skal genbruge den eksisterende infrastruktur i det omfang, det er muligt og billigere. Genbrug underjordisk rørføring mellem havne og depoter og til lufthavnen i Kastrup. Så kan man også genbruge og opdatere miljøgodkendelser. Prioritering af miljøsagsbehandlingen er et væsentligt myndighedsbidrag.

Staten skal satse massivt – også økonomisk - på at gøre Danmark til en Power-2-X eksportnation. Det gør man i andre EU lande, og vi har alle de bedste forudsætninger for succes, fordi vi har god adgang til strøm fra havvind.

Side 8

Jeg håber, I har fået et indtryk af nogle af de mange P2X aktiviteter, der er i gang rundt omkring i de danske havne.

Der bliver sendt materiale ud efter Høringen. Hvis I har lyst til at vide mere, så ræk endelig ud til mig. Så arrangerer jeg gerne et besøg i en P2X havn, når vi igen må mødes. Det er super spændende ved jeg, fra de MF'ere, der allerede har været forbi.

Tak for ordet.